

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. _____

din _____

Chișinău

cu privire la aprobarea

Programului de sprijin al micilor producători

În temeiul art. 9 alin. (1) litera a) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306-313, art. 651), cu modificările ulterioare, Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

1. Se aprobă:
  - 1) Programul de sprijin al micilor producători, conform anexei nr. 1.
  - 2) Planul de implementare și monitorizare a activităților în cadrul Programului de sprijin al micilor producători, conform anexei nr. 2.
2. Implementarea Programului de sprijin al micilor producători se pune în sarcina Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (în continuare – *IP ODA*).
3. IP ODA va elabora și va aproba, în termen de 30 zile de la data publicării prezentei hotărâri, manualul operațional pentru implementarea Programului de sprijin al micilor producători (în continuare - *manual operațional*), care va stipula etapele și modul de implementare, precum și va asigura publicarea pe pagina sa web oficială a manualului și a unui ghid al applicantului la Program.
4. Finanțarea nerambursabilă a cheltuielilor eligibile prevăzute în programul de sprijin al micilor producători se va efectua din contul și în limita alocațiilor aprobate anual în acest scop și cu sprijinul partenerilor de dezvoltare.
5. Activitățile de finanțare în cadrul Programului de sprijin al micilor producători constituie o schemă de ajutor de minimis și cad sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței.
6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării**

Dumitru ALAIBA

Ministrul finanțelor

Petru ROTARU

Programul de sprijin al micilor producători

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Programul de sprijin al micilor producători (în continuare - *Program*) are drept scop consolidarea sectorului micilor producători și stimularea investițiilor în dezvoltarea produselor locale, prin facilitarea accesului la finanțare și cunoștințe. Activitățile Programului sunt susținute din contul și în limitele alocațiilor din bugetul de statși cu sprijinul partenerilor de dezvoltare.

2. Drept obiectiv general, Programul urmărește extinderea numărului de mici producători care își formalizează și/sau dezvoltă afacerile, precum și creșterea volumului de vânzări și productivității acestora.

3. Programul își propune să atingă următoarele obiective specifice:

1) îmbunătățireagradului de conștientizare a potențialilor antreprenori și producători mici cu privire la posibilitățile de lansare/dezvoltare a unei afaceriîn sectorul micii produceri;

2) stimularea investițiilor în crearea și dezvoltarea produselor autohtone, în special în zonele rurale;

3) creșterea valorii adăugate generate de micii producători.

4. În sensul Programului *mic producător* este întreprinderea care desfășoară activitatea în industria prelucrătoare (secțiunea C, conform CAEM-2, cu excepția următoarelor clase a activităților economice: 1101; 1104; 1200; 2051; 2540; 3040; 3211) cu o cifră de afaceri anuală de până la 5 milioane de lei și un număr de până la 9 angajați.

Secțiunea 2

Criterii de eligibilitate

5. Programul este destinat micilor producători, conform definiției din pct. 4, precum și persoanelor fizice care planifică înființarea unei afaceriîn industriile prelucrătoare eligibile în cadrul Programului.

6. Criterii de eligibilitate pentru participare la Program:

1) pentru micii producători:

a) activează minimum 12 luni până la data depunerii formularului la Program;

b) au prezentat Biroului Național de Statistică situațiile financiare/Serviciului Fiscal de Stat dările de seamă fiscale unificate, pentru ultimul an de activitate;

2) persoanele fizice care demonstrează activitatea și experiența, pentru minimum 12 luni până la data aplicării, în una din activitățile economice eligibile în cadrul Programului.

7. Persoanele fizice eligibile pot depune formularul de aplicare pentru suportul financiar nerambursabil în vederea implementării proiectelor investiționale, însă finanțarea va fi acordată doar după înregistrarea entității antreprenoriale, în termen maxim de o lună, de la data aprobării finanțării proiectului investițional.

8. Nu sunt eligibili pentru Program micii producători și/sau persoanele fizice afiliați într-un grup de întreprinderi al cărui număr de angajați și venituri din vânzări sau active totale deținute cumulativ depășesc criteriile întreprinderilor mici și mijlocii definite în conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.

9. Procedura de evaluare și aprobare a proiectelor investiționale este stabilită în manualul operațional.

Secțiunea 3

Componentele Programului și activitățile principale

10. Programul este structurat în următoarele componente:

- 1) Componenta I – Informare și promovare;
- 2) Componenta II – Suportul financiar nerambursabil;
- 3) Componenta III – Monitorizare și evaluare.

Subsecțiunea 1

Componenta I Informare și promovare

11. În vederea atingerii obiectivelor Programului, și asigurării funcționării acestuia, vor fi organizate activități și campanii de informare și promovare precum și acordarea suportului consultativ.

12. Vor fi organizate sesiuni de instruire și alte activități cu scopuri educaționale pentru dezvoltarea competențelor și abilităților beneficiarilor Programului.

Subsecțiunea a 2-a

Componenta II Suport financiar nerambursabil

13. Suportul financiar nerambursabil constituie maxim 70% din valoarea proiectului investițional și nu poate depăși suma de 500.000 MDL per beneficiar, iar contribuția beneficiarului va constitui minim 30 % din suma proiectului investițional.

14. Perioada de înscriere și de depunere a dosarului va fi anunțată pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și IP ODA.

15. Modalitatea de selectare a beneficiarilor componenteii II este prevăzută în manualul operațional.

16. Transferarea suportului financiar nerambursabil către beneficiari se va realiza în tranșe, conform manualului operațional.

17. Întreprinderile, eligibile pentru Program, vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022.

18. Beneficiarii pot solicita suport financiar de mai multe ori până la atingerea limitei plafoanelor stabilite în Program.

19. Cheltuieli eligibile din contul finanțării nerambursabile, precum și contribuției proprii în cadrul Programului sunt:

1) imobilizări corporale (instalații de lucru; utilaje și echipamente; instrumente de lucru; tehnică de calcul, mobilier destinat spațiilor de producere și depozitare);

2) materii prime și materiale de construcții necesare pentru dotarea și amenajarea spațiului de producere, în limitele aprobate de prevederile manualului operațional;

3) imobilizări necorporale (obținerea standardelor, certificatelor de calitate; francize; aplicații software, înregistrarea mărcilor comerciale – în limitele aprobate de prevederile manualului operațional);

4) servicii de dezvoltare a afacerii (consultanță și formare profesională în domeniul de activitate desfășurat; marketing și publicitate – în limitele aprobate de prevederile manualului operațional).

20. Cheltuieli neeligibile din contul finanțării nerambursabile, precum și contribuției proprii în cadrul Programului sunt:

1) costurile de bunuri și servicii ori cota-parte a acestora acoperite de alte programe/proiecte de asistență și/sau subvenții de stat, inclusiv contribuția proprie;

2) diferențe nefavorabile de curs valutar;

3) costuri pentru achiziția bunurilor/lucrărilor/serviciilor înainte de depunerea formularului la componenta II a Programului;

4) avansurile acordate în mărime ce depășește 50 % din valoarea achiziției și efectuate cu mai mult de 6 (șase) luni înainte de depunerea formularului;

5) costuri pentru achiziția bunurilor de mână a doua, cu excepția situațiilor prevăzute în manualul operațional;

- 6) impozite și taxe;
- 7) cheltuieli de transport;
- 8) plăți efectuate în numerar;
- 9) finanțarea costurilor de leasing, credit, inclusiv dobânzile și comisioanele aferente;
- 10) costuri de arendă sau locațiune a spațiilor/oficiilor/terenurilor necesare activității;
- 11) costuri pentru consumabile și cheltuieli administrative;
- 12) cheltuieli de remunerare a personalului;
- 13) costuri pentru achiziția tehnicii agricole eligibile pentru subvenționare din contul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, enumerată în actele normative aprobate în temeiul Legii nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, cu excepția achiziționării tehnicii agricole de către ÎMM ce desfășoară activități economice care nu sunt eligibile pentru finanțarea din mijloacele Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

21. Comitetul de finanțare și risc al IP ODA examinează rapoartele de evaluare a dosarelor solicitanților de suport din cadrul Programului conform manualului operațional și decide cu privire la acceptarea sau respingerea acestora.

Subsecțiunea a 3-a

Componenta III Monitorizare și evaluare

22. Activitățile componente III Monitorizare și evaluare au ca scop monitorizarea de către IP ODA a realizării proiectelor investiționale, identificarea și reducerea riscurilor de neimplementare, ceea ce presupune:

- 1) monitorizarea progresului în implementarea proiectului investițional de către beneficiar, în conformitate cu termenele și obiectivele stabilite în contractul de finanțare nerambursabilă;
- 2) verificarea respectării condițiilor și utilizării resurselor financiare conform destinației stabilite în contractul de finanțare nerambursabilă;
- 3) evaluarea impactului proiectului investițional în termeni cantitativi și calitativi (24 de luni de la data prezentării actelor care confirmă utilizarea resurselor financiare conform destinației).

23. În cazul nerespectării condițiilor de finanțare nerambursabilă, beneficiarul se obligă să ramburseze IP ODA mijloacele financiare acordate, care vor fi utilizate în cadrul programului pentru finanțarea altor proiecte investiționale eligibile acestuia.

24. Evaluarea impactului Programului se va efectua conform obiectivelor specifice stabilite în Program, la finalizarea termenului de implementare.

Secțiunea 4

Monitorizarea procesului de implementare a Programului

Subsecțiunea 1

Perioada de implementare a Programului și estimarea costurilor

25. Termenul de implementare al Programului este de 36 de luni de la data aprobării, cu posibilitatea de prelungire.

26. Implementarea Programului pentru 36 de luni necesită un buget estimativ în valoare de 60,0 milioane lei, fiind finanțat din alocațiile prevăzute în bugetul de stat și potențial din contul sprijinului partenerilor de dezvoltare. Bugetul total al programului poate fi extins în funcție de resursele financiare disponibile.

Subsecțiunea a 2-a

Indicatorii Programului

27. Indicatori de produs:

- 1) cel puțin 6 activități de mediatizare, off-line și on-line;
- 2) cel puțin 500 de persoane consultate cu privire la oportunitățile Programului;
- 3) cel puțin 300 de antreprenori instruiți, dintre care cel puțin 30% femei, în cadrul cursurilor de formare antreprenorială pe diverse tematici, inclusiv pe domeniul utilizării practicilor sustenabile în activitatea întreprinderii;
- 4) cel puțin 100 de întreprinderi finanțate.

28. Indicatori de rezultat:

- 1) cca 60% dintre antreprenorii instruiți, vor aplica la Program;
- 2) cel puțin 30 de întreprinderi finanțate vor fi gestionate de către femei;
- 3) cel puțin 50% din beneficiari vor înregistra creșterea venitului din vânzări cu minimum 10% anual, peste 12 luni după transferul ultimei tranșe a suportului financiar;
- 4) cel puțin 10% din companiile finanțate aplică elemente inovative și de dezvoltare durabilă;
- 5) cel puțin 100 locuri de muncă menținute și 50 noi create, către anul 2027;
- 6) volumul de investiții realizat de către beneficiarii Programului, în creștere cu circa 73.000.000 MDL, către anul 2027.

Subsecțiunea a 3-a

Implementarea Programului

29. Implementarea Programului se va realiza de către IP ODA.

30. IP ODA va elabora și va prezenta rapoarte anuale Consiliului IP ODA și Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării privind progresul în implementarea Programului și atingerea indicatorilor de produs și a indicatorilor de rezultat. La finele programului se va elabora și se va prezenta Consiliului IP ODA și Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării un raport final în 24 luni după finalizarea activităților din cadrul Programului.

Subsecțiunea a 4-a

Supravegherea și coordonarea Programului

31. Funcția de supraveghere și coordonare a activităților și a modului de implementare al Programului este îndeplinită de Consiliul IP ODA.

32. Pornind de la atribuțiile funcționale și drepturile Consiliului IP ODA, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 487/2022 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, în vederea gestionării eficiente a Programului, Consiliul exercită următoarele atribuții:

- 1) aprobă manualul operațional;
- 2) aprobă rapoartele anuale și raportul final privind progresul în implementarea Programului, după coordonarea acestora cu Comitetul de finanțare și risc.

**Planul de implementare și monitorizare a activităților în cadrul
 PROGRAMULUI DE SPRIJIN A MICILOR PRODUCĂTORI**

Activități cheie	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13-16	T17-20	T21-24
Elaborarea și publicarea manualului operațional și ghidului															
Componenta I – Informare și promovare															
Desfășurarea campaniilor de informare, acordare a suportului consultativ și comunicare/marketing															
Desfășurarea activității de instruire															
Componenta II – Suport financiar nerambursabil															
Evaluarea proiectelor investiționale și selectarea beneficiarilor															
Finanțarea proiectelor investiționale															
Componenta III – Monitorizare și evaluare															
Monitorizarea și evaluarea Programului															
Elaborarea rapoartelor anuale/raportului final															
Evaluarea impactului															

Notă informativă

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de sprijin al micilor producători

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de sprijin al micilor producători (în continuare - *proiect*) a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (*MDED*), în comun cu Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (în continuare - *IP ODA*).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul a fost elaborat în contextul în care în ultimii ani activitatea de producere în Republica Moldova deține o pondere tot mai mică în economie, iar diminuarea dată se realizează preponderent din contul afacerilor mici și de familie.

De la independență până în prezent, dezindustrializarea economiei a devenit o caracteristică a tranziției economiei moldovenești. Industria moldovenească a trecut printr-un proces de tranziție dificil din cauza necesității de a-și re-proiecta capacitățile de producție și de a găsi noi piețe. Dezindustrializarea a fost însoțită de un exod puternic al creierelor, de o pierdere a capacității și relevanței educației ingineresti și de o cultură industrială în declin. Dacă în anul 1991 la începuturile independenței cota industriei în PIB era estimată la circa 40%, la 30 de ani distanță în anul 2021 ponderea industrie în total economie reprezenta doar circa 13,4%.

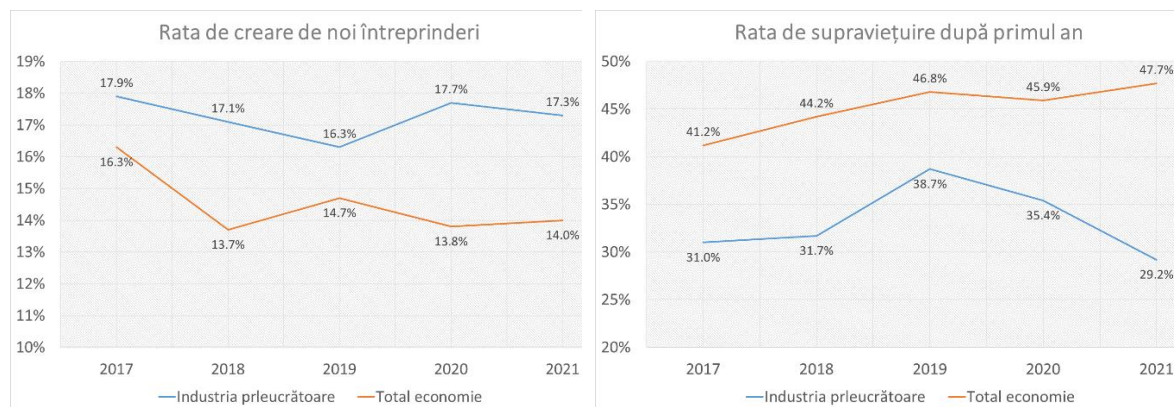
Evoluțiile din industria prelucrătoare, principalul pol de dezvoltare a industriei, relevă preponderent o stagnare în ultimii ani, chiar cu tendința de reducere a ponderii în totalul economiei. Astfel, dacă în anul 2020 cota industriei prelucrătoare în PIB constituia 10,1%, în anul 2022 valoarea dată s-a redus până la 9,0%.

Din punct de vedere al activității antreprenoriale, în general, se manifestă un interes mai mare pentru a demara o afacere în industria prelucrătoare, însă rata de eșec este mult peste media pe economie. Datele din cercetarea BNS privind demografia întreprinderilor relevă că în intervalul 2017-2021, rata de întreprinderi noi create¹ în industria prelucrătoare a depășit media pe economie. În timp ce pentru media pe economie rata de creare a oscilat de la un minim de 13,8% în anul 2020 și maximul de 16,3% în anul 2017, în industria prelucrătoare rata de creare a variat de la minimul de 16,3% în anul 2019 la maximul de 17,9% în anul 2017. Însă interesul mai mare al populației pentru activitatea de producere nu reușește să fie valorificat corespunzător, iar această situație este dovedită de rata de supraviețuire după primul

¹ Rata de creare reprezintă numărul de întreprinderi nou create raportat la numărul de întreprinderi active, în anul de referință

an de activitate². Astfel, dacă media pe economie de supraviețuire a întreprinderilor după primul an relevă un trend ascendent de la o rată de 41,% în 2017 la 47,7% în anul 2021, pentru industria prelucrătoare tendința este inversă și una îngrijorătoare. Or, de la o valoare maximă de supraviețuire după primul an de 38,7% raportat în anul 2019, acest indicator a scăzut până la 29,2% în anul 2021.

Figura 1: Rata de creare de noi întreprinderi și rata de supraviețuire după primul an

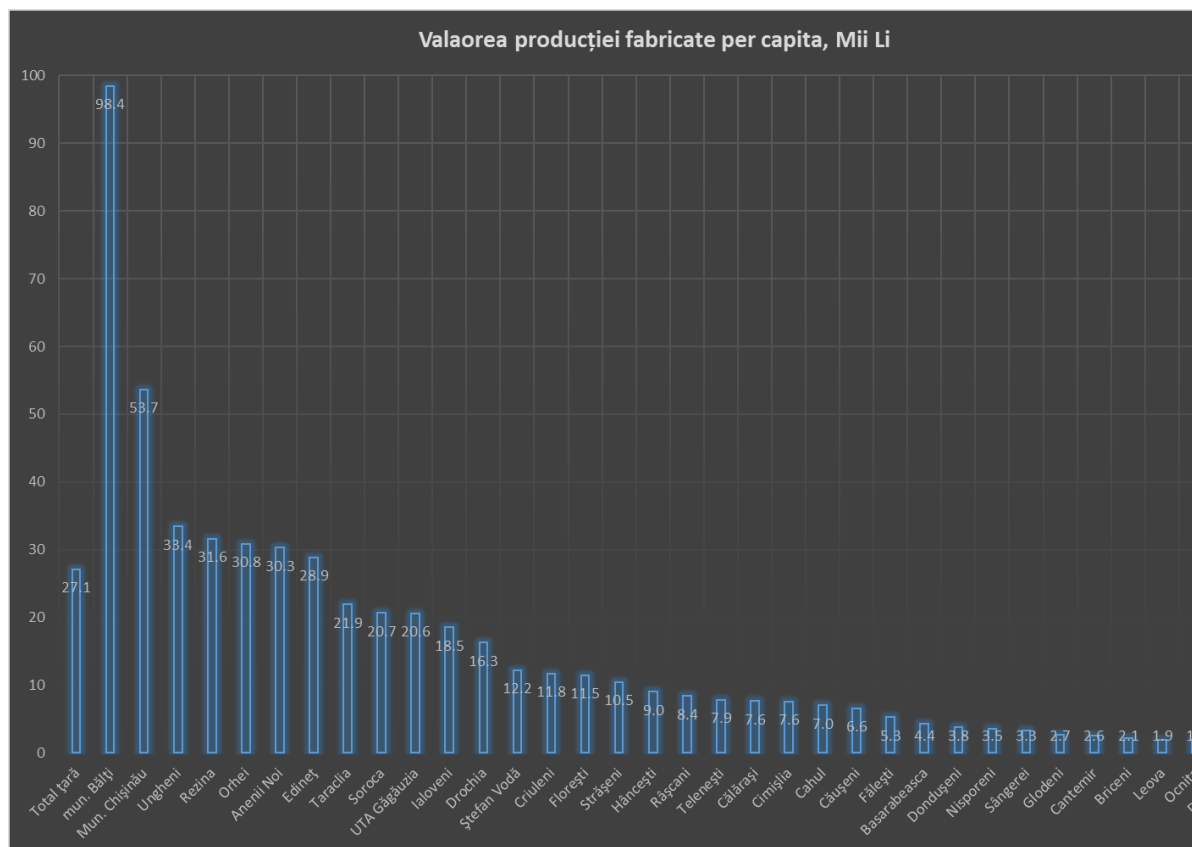
Sursa: datele BNS

În anul 2021 a fost înregistrată o discrepanță de 18,5 puncte procentuale dintre rata de supraviețuire după primul an per total economie (47,7%) raportat la rata din industria prelucrătoare (29,2%). Per ansamblu, rata de supraviețuire mai mică din activitatea de producere se explică printr-un nivel de sofisticare mai ridicat al afacerilor care impun cunoștințe și expertiză mai complexă, dar și prin necesitatea unui capital inițial mult mai mare. În plus, discrepanța mai mare din anul 2021 relevă că pandemia de Covid, distorsionarea lanțurilor de aprovizionare, dar și inflația în creștere au afectat într-o măsură mai mare companiile din industria prelucrătoare.

Dezvoltarea industriei moldovenești este marcată și de puternice dezechilibre regionale, care din motive obiective pot fi atenuate doar prin susținerea producerii la scară mică. Municipiile Chișinău și Bălți sunt de departe cele mai industrializate regiuni ale țării. La nivelul anului 2021, valoarea producției fabricate per capita la nivel național constituia 27,1 mii lei. În același timp, în peste jumătate din regiunile țării (19 din 35 raioane și municipii) valoarea producție fabricate per capita constituie sub 10 mii de lei. În condițiile în care cele mai multe raioane cu cel mai redus nivel de industrializare se caracterizează și printr-o densitate redusă a populației, este evident că atragerea mai departe a unor investitori care să creeze întreprinderi mari cu multe locuri de muncă este puțin fezabilă. În schimb, susținerea activității producției la scară mică poate constitui un imbold pentru sporirea nivelului de industrializare, atenuarea depopulării, dar și posibilitatea de a substitui o parte din importuri.

² Rata de supraviețuire 1 an reprezintă numărul de întreprinderi nou create în anul precedent și care sunt active în anul de referință, raportat la numărul de întreprinderi nou create în anul precedent.

Figura 2: Valoarea producției per capita în profil teritorial, anul 2021, mii lei

Sursa: calculele autorului în baza datelor BNS

Reieșind din circumstanțele descrise mai sus, este imperativ și judicios ca statul să intervină pentru a stimula activitatea de producere la scară mică. Aceasta poate duce la atenuarea procesului de dezindustrializare a țării, crearea de noi locuri de muncă, contribuirea la reducerea dependenței de produse de import și stimularea inițiativei antreprenoriale în activități cu valoare adăugată.

În lipsa unor intervenții pentru susținerea micilor producători, acest trend negativ are toate perspectivele de a se menține, manifestat prin:

- Erodarea potențialului productiv al țării.
- Lipsa de diversificare a sectorului industrial și concentrarea volumelor de producție la un număr limitat de întreprinderi.
- Limitarea oportunităților economice și de angajare, în special în zonele rurale și raioanele mai sărace. Aceasta va perpetua depopularea acestor regiuni.
- Creșterea dependenței țării de importuri și înrăutățirea balanței comerciale, în condițiile în care produsele locale vor fi mai limitate.
- Menținerea în economia informală a multor mici producători, fapt care duce la ratarea de venituri la buget, precum și la imposibilitatea de creștere a producătorilor etc.

Prin urmare, dezvoltarea unui Program de sprijin al micilor producători constituie una dintre soluțiile care pot contribui la schimbarea trendului de dezindustrializare a țării.

Drept obiectiv, programul urmărește extinderea numărului de mici producători care își formalizează și/sau cresc afacerile, oferind întreprinderilor acces la finanțare din partea statului pentru soluționarea unui spectru divers de constrângeri.

Termenul de implementare a Programului este de 36 de luni, cu posibilitatea de a fi prelungit pe baza mijloacelor financiare suplimentare disponibile.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul are drept scop consolidarea sectorului micilor producători și stimularea investițiilor în producția locală, prin oferirea de noi oportunități financiare și de instruire mediului de afaceri. Pentru aceasta, în program este definită și sintagma de *mic producător drept* – “*întreprindere din industria prelucrătoare (secțiunea C, conform CAEM-2 cu excepția următoarelor clase a activităților economice: 1101; 1104; 1200; 2051; 2540; 3040; 3211) cu o cifră de afaceri anuală de până la 5 milioane de lei și un număr de până la 9 angajați*”.

Lansarea Programului se preconizează pentru trimestrul III, anul 2024.

În cadrul Programului pot participa micii producători ce activează minimum 12 luni până la data depunerii formularului la Program. Sunt eligibile întreprinderile care au întocmit și au prezentat Biroului Național de Statistică situațiile financiare/Serviciului Fiscal de Stat dările de seamă fiscale unificate, pentru ultimul an de activitate.

De asemenea, persoanele fizice care planifică înființarea unei afaceri sunt eligibile dacă pot demonstra activitatea și experiența pentru ultimul an, în una din activitățile economice eligibile în cadrul Programului și se înregistrează ca entitate antreprenorială în termen de o lună de la data aprobării proiectelor investiționale.

Cheltuieli eligibile din contul finanțării nerambursabile, precum și contribuției proprii în cadrul Programului sunt:

1) imobilizări corporale (instalații de lucru; utilaje și echipamente; instrumente de lucru; tehnică de calcul etc.);

- 2) materii prime și materiale de construcții necesare pentru dotarea și amenajarea spațiului de producere, în limitele aprobate de prevederile manualului operațional;
- 3) imobilizări necorporale (obținerea standardelor, certificatelor de calitate; francize; aplicații software etc. – în limitele aprobate de prevederile manualului operațional);
- 4) servicii de dezvoltare a afacerii (consultanță și formare profesională în domeniul de activitate desfășurat; marketing și publicitate – în limitele aprobate de prevederile manualului operațional).

Programul este structurat în următoarele componente:

- 1) Componenta I – Informare și promovare;
- 2) Componenta II – Suportul financiar nerambursabil;
- 3) Componenta III – Monitorizare și evaluare.

Componenta I prevede activități de ghidare a micilor producători în domeniul antreprenoriatului, precum: informare, acordarea suportului consultativ și cursuri de formare antreprenorială, precum și activități de promovare.

Componenta II. Suport financiar nerambursabil

Suportul financiar se acordă sub formă de finanțare nerambursabilă (grant), având ca scop sporirea afacerilor axate pe producerea la scară mică, stimularea investițiilor în producția locală și valorificarea resurselor locale.

Suportul financiar nerambursabil constituie maxim 70% din valoarea proiectului investițional și nu poate depăși suma de 500.000 MDL per beneficiar, iar contribuția beneficiarului va constitui minim 30 % din suma proiectului investițional.

Perioada de înscriere și de depunere a dosarului va fi anunțată pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și IP ODA.

Modalitatea de selectare a beneficiarilor componenteii II va fi prevăzută în manualul operațional.

Transferarea suportului financiar nerambursabil către beneficiari se va realiza în tranșe, conform manualului operațional.

Micii producători, eligibili pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului aprobat vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022.

Întreprinderile pot solicita suportul financiar de mai multe ori până la atingerea limitei plafoanelor stabilite în Program.

Activitățile componentei III au ca scop monitorizarea realizării proiectelor investiționale, identificarea și reducerea riscurilor de neimplementare, precum și evaluarea impactului acestora, ceea ce presupune:

1) monitorizarea progresului în implementarea proiectului investițional de către beneficiar, asigurându-se că acesta respectă termenele și obiectivele stabilite în contractul de finanțare nerambursabilă;

2) verificarea respectării condițiilor și utilizării resurselor financiare conform destinației stabilite în contractul de finanțare nerambursabilă;

3) evaluarea impactului proiectului investițional în termeni cantitativi și calitativi (24 de luni de la data prezentării setului complet de acte care confirmă utilizarea resurselor financiare conform destinației).

În cazul nerespectării condițiilor de finanțare nerambursabilă, beneficiarul va fi obligat să ramburseze IP ODA mijloacele financiare acordate.

5. Fundamentarea economico-financiară

Termenul de implementare al Programului este de 36 de luni, cu posibilitatea de a fi prelungit pe baza mijloacelor financiare suplimentare disponibile.

Implementarea Programului necesită un buget estimativ de 20.000.000 MDL anual, bugetul total al Programului pentru perioada de implementare de trei ani constituind în medie 60.000.000 MDL.

Pentru anul 2024, resurse financiare în valoare de 5 mil. lei au fost realocate din cadrul Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii. Totodată, impactul asupra performanței Programului de re tehnologizare nu a fost afectat deoarece acesta a fost suplimentat cu resurse financiare din partea UE.

Bugetul poate fi majorat prin resurse provenite din sprijinul partenerilor de dezvoltare. Menționăm că a fost negociat și urmează semnarea unui acord cu GiZ Moldova, astfel o parte din cererile de finanțare din cadrul Programului, ar urma să fie finanțate din resursele de 200 000 mii euro, prevăzute de proiectul de Acord.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul nu necesită modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative noi.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere privind elaborarea proiectului hotărârii Guvernului a fost publicat pe pagina web www.particip.gov.md, directoriul Anunțuri privind inițiativa de elaborare a actului normativ la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11444. Anunțul privind consultările publice asupra proiectului hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web www.particip.gov.md, la următorul link

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-consultare-publica-a-proiectului-hotararii-de-guvern-privind-aprobarea-programului-de-srijin-al-micilor-producatori/12034>.

8. Constatările expertizei anticorupție

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție este inclusă în sinteza la proiect după prezentarea raportului de expertiză de către CNA.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu este necesar.

10. Constatările expertizei juridice

Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de hotărâre cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă este inclusă în sinteza la proiect urmare avizului prezentat de către Ministerul Justiției.

11. Constatările altor expertize

Nu este necesar.

Secretar de stat

Veronica ARPINTIN

	organizației” propunem a fi substituite cu cuvintele „pagina sa web oficială”.	
	La pct. 5 pentru a asigura ierarhia actelor normative, propunem excluderea textului „nr. 01/2020”	Se acceptă
	La pct. 7, se recomandă revizuirea termenului de 15 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, prevăzut pentru intrarea în vigoare a hotărârii, prin prisma prevederilor art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Mai mult, prezintă incertitudine argumentul autorului, invocat în nota informativă la proiect, că acest termen va fi suficient pentru elaborarea și aprobarea manualului operațional.	Nu se acceptă. Proiectul Manualului operațional este în proces de elaborare, acesta va fi definitivat după aprobarea HG. Având în vedere că se propune lansarea Programului în trim. II considerăm că acest termen de intrare în vigoare este suficient și va acoperi toate procedurile de administrare a Programului.
	La anexa nr. 1 (proiectul Programului):	
	La pct. 2 se va specifica că se are în vedere obiectivul general al Programului, ținând cont că la pct. 3 sunt prevăzute obiectivele specifice ale acestuia.	Se acceptă
	La pct. 3 obiectivele specifice se vor formula astfel, ca să reprezinte rezultatele preconizate specifice și măsurabile derivate din obiectivele generale ale programului	Nu se acceptă În cuprinsul Programului sunt prevăzuți indicatori de produs și indicatori de rezultat, care sunt în concordanță și derivă din obiectivele enumerate în Program.
	La pct. 5 cuvântul „Program” se va substitui cu textul „pct. 4”, în vederea precizării normei.	Se acceptă
	Norma de la pct. 6 vine în dezacord cu norma de la pct. 8, vizavi de calitatea solicitantului. Astfel, la pct. 6 în această calitate este menționată persoana fizică care intenționează să înființeze o afacere, iar potrivit pct. 8 „În cadrul Programului pot participa micii producători ce desfășoară activitatea antreprenorială pe teritoriul Republicii Moldova și activează minimum 12 luni	Se acceptă A fost modificat pct. 5, 8, dar și definiția de mic producător.

	<p>până la data depunerii formularului la Program. Sunt eligibile întreprinderile care au întocmit și au prezentat Biroului Național de Statistică situațiile financiare/Serviciului Fiscal de Stat dările de seamă fiscale unificate, pentru ultimul an de activitate.”. Pornind de la prevederile enunțate, pe de o parte, solicitantul poate fi și o persoană fizică care intenționează să înființeze o afacere, iar în cadrul Programului pot participa micii producători ce activează minimum 12 luni până la data depunerii formularului la Program. Mai mult, sunt eligibile doar întreprinderile (care au statut de persoană juridică) ce au întocmit și au prezentat Biroului Național de Statistică situațiile financiare/Serviciului Fiscal de Stat dările de seamă fiscale unificate, pentru ultimul an de activitate.</p>	
	<p>La pct. 7 cele 4 criterii menționate de autor urmează a fi numerotate corespunzător, pentru claritatea normei. În același punct, cu referire la abrevierea „IP ODA”, se va ține cont de prevederile art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, potrivit căruia exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Dat fiind faptul că punctele 9 și 10, care reglementează cheltuielile eligibile și neeligibile, nu constituie obiectul de reglementare al Capitolului II „Criterii și domenii de eligibilitate și conformitate”, acestea urmează a fi plasate la Capitolul III secțiunea a 2-a „Componenta II. Suport financiar nerambursabil”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Cu referire la „Componenta I – Informare și promovare”, reglementată la secțiunea 1 a Capitolului III, se recomandă concretizarea reglementărilor respective, inclusiv a modalității de participare/beneficiere pentru această componentă.</p>	<p>Se acceptă parțial A fost completat pct. 12. Totodată, pct. 6 din Program reglementează aplicabilitatea</p>

			reglementărilor componente 1, în partea ce ține de cursuri.
		La pct. 14 textul „având ca scop sporirea afacerilor axate pe producerea la scară mică, stimularea investițiilor în producția locală și valorificarea resurselor locale” este excedent și urmează a fi exclus, întrucât scopul a fost reflectat în dispozițiile generale ale Programului	Se acceptă
		În aceeași ordine de idei, la pct. 24 se va exclude textul „de la data intrării în vigoare”, iar la denumirea Secțiunii a 4-a de la Capitolul IV se vor exclude cuvintele „și coordonarea”, în vederea evitării dublării cu denumirea Secțiunii a 3-a din același Capitol, precum și corespunderii conținutului său normativ.	Se acceptă
		Se recomandă ca punctele 31 și 32, prin care se stabilesc competențele Comitetului de finanțare și risc al IP ODA de a examina rapoartele de evaluare a dosarelor solicitanților, de plasat la Capitolul III secțiunea a 2-a „Componenta II. Suport financiar nerambursabil”.	Se acceptă
		La pct. 34, sbp. 3) se va revizui integral, având o formulă defectuoasă, care nu se integrează armonios în conținutul acestui punct.	Se acceptă A fost exclus subpct.
		La anexa nr. 2 (proiectul Planului): Denumirea Planului din anexă se va ajusta cu denumirea Planului de la pct. 1 sbp. 2) al hotărârii.	Se acceptă A fost completat pct. 1 subpct. 2 din hotărâre.
		La coloana „Activități-cheie”, poziția „Acțiuni de administrare a Programului” se referă la toată perioada de implementare, cuprinzând tot procesul de monitorizare a implementării Programului, ceea ce nu reprezintă o acțiune/activitate concretă, care urmează a fi realizată. Astfel, se propune spre excludere.	Se acceptă
		În aceeași coloană, poziția „Identificarea asociațiilor de profil și stabilirea parteneriatelor pentru buna implementare a	Se acceptă Această acțiune se exclude.

		Programului” necesită a fi explicată de către autorul intervenției - ce acțiuni presupune și scopul urmărit	
		La „Componenta I – Informare și promovare” poziția „Desfășurarea campaniilor de informare, conștientizare și promovare” se va reda în conformitate cu prevederile pct. 12 din proiectul Programului. Totodată, la aceeași componentă nu au fost incluse ca acțiune-cheie campaniile de marketing, prevăzute la pct. 13 din proiectul Programului.	Se acceptă
		La „Componenta III – Monitorizare și evaluare” atenționăm că raportul de progres menționat nu se regăsește în textul proiectului Programului, în care se operează doar cu termenii „raportul anual” și „raportul final” (a se vedea pct. 30 și 34 din proiectul Programului). Astfel, prevederea se va rectifica corespunzător	Se acceptă
		Cu titlu de remarcă generală, proiectul se va revizui, inclusiv, în vederea eliminării neclarităților și greșelilor gramaticale. Conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective.	Se acceptă
2.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (<i>demersul nr. 07-07/626 din 01.03.2024</i>)	Urmare a examinării solicitării Cancelariei de Stat nr. 18-69-1576 din 12.02.2024 referitor la avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Programului de sprijin al micilor producători (număr unic 90/MDED/2024), Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nu susține proiectul prenotat și comunică următoarele ce se succed: Proiectul ”Programului de sprijin al micilor producători” nu este în conformitate cu principiile UE privind evitarea dublei finanțări or, Programul dublează măsurile de sprijin pentru producătorii agricoli (inclusiv mici producători) din Republica	Nu se acceptă Pct. 10 subpct. 12) (actual pct. 20 subpct. 12)) se referă la cheltuielile neeligibile din cadrul Programului, astfel, costurile pentru achiziția tehnicilor agricole nu sunt eligibile pentru finanțare.

		<p>Moldova finanțat din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, mai mult, la pct. 12 este prevăzut drept costuri eligibile pentru finanțare "costuri pentru achiziția tehnicii agricole eligibile pentru subvenționare din contul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, enumerate în actele normative aprobate în temeiul Legii nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, cu excepția achiziționării tehnicii agricole de către IMM ce desfășoară activități economice care nu sunt eligibile pentru finanțarea din mijloacele Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural" ceea ce demonstrează că aceeași investiție se va finanța de două ori din bugetul de stat.</p>	
--	--	---	--

		<p>Concomitent, la elaborarea Programului nu s-a ținut cont de domeniile de competență ale Ministerului de resort în conformitate cu pct. 5 din HG 695/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a cărui misiune este de a elabora politici publice eficiente în domeniile prevăzute la pct. 6, și de a monitoriza calitatea politicilor și actelor normative și de a propune intervenții justificate ale statului care urmează să ofere soluții eficiente în domeniile de competență, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate.</p> <p>De asemenea, este de menționat faptul ca la nivelul Uniunii Europene este o delimitare clară între Politica Agricolă Comună și alte fonduri care nu se suprapun.</p> <p>În consecință, întru evitarea suprapunerii de Programe și a dublei finanțări în domeniul agroalimentar, solicităm respectuos revizuirea propunerii de politici cu delimitarea clară de susținere a micilor producători în alte domenii, altele decât domeniul agroalimentar.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Finanțarea în cadrul Programului se va efectua pentru micii producători care desfășoară activitatea în industria prelucrătoare secțiunea C conform CAEM-2, care nu ține doar de domeniul agroalimentar.</p> <p>Mai mult finanțarea cheltuielilor pentru tehnica agricolă nu este eligibilă în cadrul Programului.</p>
3.	<p>Centrul Național Anticorupție (demersul nr. 06/2/2839 din 20.02.2024)</p>	<p>Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitiv în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul va fi transmis însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare repetată.</p>

		<p>Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări. Urmare celor expuse, solicităm condescendent expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p>	
4.	<p>Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (demersul nr. 230-01/26 din 22.02.2024)</p>	<p>Prin prezenta, cu referire la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de sprijin al micilor producători (număr unic 90/MDED/2024) (în continuare - proiect), Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului comunică următoarele.</p> <p>1. Considerăm oportun și propunem completarea pct. 8, anexa nr. 1 la proiect, cu textul: „, , cât și micii producători ce nu sunt înregistrați ca entități antreprenoriale, dar care pot demonstra prin documente confirmative activitatea și experiența, pentru ultimii doi ani, în una din activitățile eligibile în cadrul Programului prin existența facilității de producere, dovada participării la târguri și expoziții, etc. Micii producători ce activează ca persoane fizice trebuie să constituie o întreprindere în termen de o lună de la data aprobării proiectului investițional de către IP ODA.”.</p> <p>Argumentare: Textul propus spre includere extinde aplicabilitatea Programului și asupra micilor producători ce nu sunt înregistrați ca entități antreprenoriale, dar care pot demonstra prin documente confirmative activitatea și experiența în una din activitățile eligibile în cadrul Programului și care urmează să constituie o întreprindere în termen de o lună de la data aprobării proiectului investițional de către IP ODA. Astfel, redacția propusă este conformă cu scopul și obiectivele Programului, expuse și în cuprinsul notei informative și analizei</p>	Se acceptă

		<p>impactului asupra proiectului, și anume excluderea riscului de a menține în economia informală a multor mici producători, fapt care duce la ratarea de venituri la buget, precum și imposibilitatea de creștere a producătorilor etc. Or, drept obiectiv, proiectul urmărește extinderea numărului de mici producători care își formalizează și/sau cresc afacerile. La fel, menționăm că, completarea prevederii menționate este în corelare și cu alte pct. din anexa nr. 1, pct. 6; pct. 28, subpct. 2) spre exemplu.</p>	
		<p>Propunem substituirea textului “2026” cu textul “2027” din cuprinsul pct. 3, subpct. 3) și pct. 28, subpct. 3), 7) și 8) din anexa nr. 1 la proiect.</p> <p>Argumentare: Substituirea propusă derivă din termenul de implementare al Programului de 36 luni, calculat din anul 2024.</p>	Se acceptă
		<p>Anexa nr. 2 la proiect urmează a fi ajustată, conform versiunii atașate, în concordanță cu etapele consecutive de implementare și perioadele de conformare corespunzătoare.</p> <p>Argumentare: Modificarea propusă este necesară având în vedere că anexa nr. 2 reglementează implementarea Programului pentru 3 ani, plus perioada de monitorizare postfinanțare de 24 de luni.</p>	Se acceptă
5.	Consiliul Concurenței (<i>demersul nr. DJ-06/90-220 din 23.02.2024</i>)	<p>Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 23 februarie 2024, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de sprijin a micilor producători (număr unic 90/MDED/2024) și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.</p> <p>Programul de sprijin al micilor producători are drept scop consolidarea sectorului micilor producători și stimularea investițiilor în producția locală, prin sporirea accesului la</p>	Se acceptă

		<p>finanțare și instruire susținute din partea statului și din contul asistenței financiare externe.</p> <p>Având în vedere că, activitatea de finanțare a micilor producători ce dezvoltă afaceri în industria prelucrătoare în cadrul Programului ar putea constitui ajutor de minimis reglementat de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, la acordarea măsurilor de sprijin, prevăzute în Programul proiectului, furnizorul/inițiatorul urmează să asigure respectarea normelor materiale și procedurale stabilite de către Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 și Regulamentul privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01/2020.</p>	
			<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 5 din proiectul HG deja conține norma care stabilește că activitățile de finanțare în cadrul Programului constituie schemă de ajutor de minimis și cade sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012.</p> <p>În manualul operațional vor fi descrise prevederi care se referă la acordarea ajutorului de stat, astfel cum stabilește Regulamentul privind aprobarea ajutorului de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01/2020.</p>
6.	Ministerul Finanțelor (demersul nr. 07/5-03/323/344 din 01.03.2024)	La proiectul de hotărâre:	
		La punctul 1, subpunctul 2), după cuvântul „implementare” de completat cu cuvintele „și monitorizare”, conform denumirii din anexa nr.2 la proiect	Se acceptă
		Punctul 4 se propune de expus în următoarea redacție: „4. Finanțarea nerambursabilă a cheltuielilor eligibile prevăzute în Programul de sprijin al micilor producători se va efectua din contul și în limita alocațiilor aprobate anual în acest scop.”	Se acceptă parțial Finanțarea nerambursabilă a cheltuielilor eligibile prevăzute în Programul de sprijin al micilor producători se va efectua din contul și în limita alocațiilor aprobate anual în acest scop, dar și cu sprijinul partenerilor de dezvoltare, având în vedere că ODA colaborează direct cu

			diferiți parteneri de dezvoltare pentru implementarea Programelor
		La anexa nr. 1	
		Se sugerează revizuirea denumirii Capitolului II „Criterii și domenii de eligibilitate și conformitate”, reieșind din conținutul textului acestuia, deoarece acesta nu conține careva criterii/domenii, dar numai la punctul 7, se stipulează că „Criteriile și procedura de evaluare a proiectelor investiționale sunt determinate în manualul operațional.”.	Se acceptă
		La punctul 14, textul „și valorificarea resurselor locale” urmează de reformulat sau de exclus, pentru a asigura claritatea și evitarea ambiguităților	Se acceptă
		La punctul 20, textul „Întreprinderile pot solicita suportul financiar până la atingerea limitei plafoanelor stabilite în Program” se recomandă integral de substituit cu textul „Întreprinderile pot solicita o singură dată suport financiar pentru un proiect investițional în limita plafonului stabilit în punctul 15 al programului.”	Se acceptă
		Punctul 22, se propune de completat la final cu următorul text, „care vor fi utilizate în cadrul Programului pentru alte proiecte investiționale eligibile acestuia.	Se acceptă
		Punctul 25, se propune de exclus, dat fiind faptul că, programul se va realiza în limita alocațiilor, iar nota informativă include informația cu privire la estimări.	Nu se acceptă Indicatorii de produs și rezultat au fost estimați în conformitate cu bugetul Programului, conform termenului de implementare.
		La punctul 30, textul „privind implementarea” se propune de substituit cu textul „privind progresul în implementarea”.	Se acceptă
		La punctul 32, textul „criteriile de evaluare stipulate în prezenta hotărâre și manualul operațional” urmează de ajustat în contextul prevederilor de la punctul 7.	Nu se acceptă Criteriile de eligibilitate și procedura de evaluare sunt reflectate în cuprinsul

			Programului și manualului de implementare
		La punctul 33, cuvântul „evaluare” urmează de substituit prin cuvântul „coordonare”, reieșind din denumirea secțiunii a 4-a „Supravegherea și coordonarea Programului”.	Se acceptă
		La punctul 34, textul subpunctului 2), „aprobă raportul anual și final de implementare a Programului;” se propune de substituit cu textul „aprobă rapoartele anuale și raportul final privind progresul în implementarea Programului, după coordonarea lor cu Comitetul de finanțare și risc;”.	Se acceptă
		La anexa nr. 2	
		Se consideră necesar, de a propune un Plan de implementare a Programului dat cu activități – cheie, determinate pe o perioadă de 3 ani, reieșind din alocațiile aprobate/estimate acestuia. Activitățile ar trebui să fie toate incluse în cadrul componentelor I-III și ajustată formularea lor.	Nu se acceptă Planul de implementare este expus în concordanță cu componentele și termenul Programului.
		La nota informativă Din considerentul că Legea bugetului de stat pentru anul 2024 este adoptată (nr.418/2023), la capitolul 5 Fundamentarea economico-financiară, urmează de indicat pe ani bugetari mijloacele prevăzute în bugetul de stat (anii 2024 aprobat, 2025-2026 CBTM), preconizate întru punerea în aplicare a Programului propus. Totodată, dat fiind faptul că în nota informativă se menționează redistribuirea resurselor financiare în cadrul subprogramului 5004 „Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii”, se consideră necesar de a aduce claritate care programe (activități) urmează a fi diminuate, cu descrierea impactului asupra performanțelor în cadrul acestora.	Se acceptă

Secretar de stat

Veronica ARPINTIN

Sinteza II a obiecțiilor și propunerilor la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de sprijin al micilor producători (NU 90/MDED/2024)

Nr. ord.	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1.	Ministerul Justiției (demersul nr. 04/2-3440 din 11.04.2024)	<p>Urmare examinării proiectului definitivat al hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de sprijin al micilor producători (număr unic 90/MDED/2024), prezentat repetat spre examinare, atestăm că majoritatea propunerilor/observațiilor formulate prin avizul cu nr. 04/2-1686 din 23.02.2024, au fost luate în considerare la definitivarea proiectului</p> <p>Totodată, la forma actuală a proiectului, aferent rigorilor de elaborare a actelor normative, menționăm: La proiectul Hotărârii Guvernului: La pct. 3, în vederea redactării normei, textul „ , , IP ODA” se propune a fi substituit cu textul „ , , precum și”.</p> <p>La pct. 7, reiterăm recomandarea privind revizuirea termenului de 15 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, prevăzut pentru intrarea în vigoare a hotărârii, prin prisma prevederilor art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Totodată, nu este corectă formularea „intră în vigoare la 15 zile”, or, pentru astfel de cazuri se utilizează formula „intră în vigoare la expirarea a”.</p> <p>La anexa nr. 1 (proiectul Programului): La pct. 3, în mod repetat atenționăm că obiectivele specifice urmează a se formula astfel, ca să reprezinte rezultatele preconizate specifice și măsurabile derivate din obiectivul general al programului.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se accepta Conform practicii europene, în <i>Manualul privind Managementul Ciclului Proiectului</i>, se utilizează criteriile SMART în formularea indicatorilor de rezultat la atingerea obiectivelor propuse. Au fost stabiliți acei indicatori <u>măsurabili</u>, calitativi și/sau cantitativi, care sunt cei mai reprezentativi pentru a atinge obiectivele specifice prezentului Program. Intervenția logică în cadrul unui document de politici se realizează prin intermediul</p>

			corelării obiectivelor specifice cu indicatorii de rezultat. Totodată, Programul dat își propune să realizeze indicatori de produs și rezultat, care vor fi atinși până la finele Programului (anul 2027), cu evaluare anuală.
		La pct. 4, cu referire la definirea noțiunii de „mic producător” semnalăm că „persoană fizică care intenționează să înființeze o afacere” nu poate fi definită ca mic producător, în raport cu întreprinderea care deja desfășoară activitate în industria prelucrătoare, fiind un potențial mic producător. Tot aici, cuvântul „prelucrătoare” se va substitui cu cuvântul „prelucrătoare”. Astfel, noțiunea vizată se va revizui prin prisma celor semnalate, precum și prevederilor pct. 8 din proiect (spre exemplu, prin mențiune, pe lângă faptul că intenționează să înființeze o afacere/să se înregistreze ca entitate antreprenorială în domeniul industriei prelucrătoare, că persoana fizică are experiență în una din activitățile eligibile în cadrul Programului).	Se acceptă
		La pct. 7 textul „Criteriile și procedura de evaluare a proiectelor investiționale sunt determinate în manualul operațional. Pentru întreprinderile care anterior au beneficiat de suport financiar din partea Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (în continuare – IP ODA), la evaluarea proiectului investițional se va ține cont de rezultatele implementării proiectului precedent.” se va expune într-un punct distinct, întrucât reprezintă o normă separată în context. Drept urmare, elementele structurale ale Programului se vor renumera corespunzător	Se acceptă
		În aceeași ordine de idei, la pct. 8 se recomandă cele 2 categorii de participanți la Program să fie divizate și numerotate corespunzător, pentru claritatea normei.	Se acceptă
		La pct. 19 sbp. 1) și 3) se va exclude abrevierea „etc.”, iar la pct. 22 cuvintele „prezenta Hotărâre” se vor substitui cu cuvintele „prezentul Regulament”, pentru asigurarea condiției preciziei și clarității normei.	Se acceptă
		Conținutul pct. 25, potrivit căruia „IP ODA va efectua evaluarea impactului Programului asupra sectorului și mediului economic și social în general.”, se va revizui sub aspectul concretizării modului efectuării evaluării impactului Programului.	Se acceptă
		La pct. 28 textul „21, subpct. 3)” se va substitui cu textul „23 subpct. 1)”, întrucât referința respectivă este indicată eronat, aspectele privind monitorizarea fiind reglementate la pct. 23 sbp. 1) din proiectul Programului.	Se acceptă
		La pct. 29 sbp. 3) abrevierea „cca” se propune a fi substituită cu cuvintele „cel puțin”.	Se acceptă

		În denumirea Secțiunii a 3-a de la Capitolul IV se vor exclude cuvintele „și coordonarea”, în vederea evitării dublării cu denumirea Secțiunii a 4-a din același Capitol, precum și corespunderii conținutului său normativ.	Se acceptă
		Pct. 33 se va exclude, întrucât dublează prevederile pct. 22.	Se acceptă
		Cu titlu de remarcă generală, reiterăm că proiectul urmează a fi revizuit în vederea eliminării greșelilor gramaticale. Conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017, verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective.	Se acceptă
2.	Ministerul Finanțelor (<i>demersul nr. 075-09/61 din 10.04.2024</i>)	Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de sprijin al micilor producători (număr unic 90/MDED/2024), și în limita domeniilor de competență, comunică lipsa obiecțiilor. Totodată, se recomandă de exclus pct.22 din Anexa nr.1, întrucât repetă prevederile pct.33.	Se acceptă
3.	Centrul Național Anticorupție (<i>demersul nr. 06/2/6710 din 19.04.2024</i>)	Menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.	Se acceptă
4.	Consiliul Concurenței (<i>demersul nr. DJ-06/223-463 din 11.04.2024</i>)	Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 11 aprilie 2024, a examinat, repetat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de sprijin a micilor producători (număr unic 90/MDED/2024) și, în limitele competenței sale, comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor pe marginea acestuia.	Se acceptă

5.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare <i>(demersul nr. 07-07/1329 din 25.04.24)</i>	<p>Se susține aprobarea proiectului Programului de sprijin al micilor producători, subliniind necesitatea revizuirii acestuia, astfel încât, să se asigure respectarea repartizării atribuțiilor între Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, reieșind din domeniile de competență a Guvernului. Totodată, urmează a se asigura respectarea principiilor Uniunii Europene privind evitarea dublei finanțări.</p> <p>Beneficiari ai programului urmează a fi mici producători care desfășoară activități pe domenii cuprinse conform CAEM – 2 la Secțiunea C ”industrie prelucrătoare”, cu excepția activităților cuprinse la diviziunea 10 ”industrie alimentară”, și diviziunea 11 ”fabricarea băuturilor” care sunt sprijinite și finanțate prin intermediul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.</p> <p>Totodată, va fi exclusă suprapunerea pe domeniul de consultanță și industrie cu cele implementate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare prin intermediul sistemelor de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS), care sunt ajustate în cadrul unui proces amplu de reformă la cerințele aquis-ului și practicii Uniunii Europene. Nerespectarea principiului de specializare va conduce la o valorificare inefficientă a resurselor bugetare prin stabilirea și menținerea de sisteme și activități care se dublează, fiind corelată cu diminuarea calității și relevanței acestora.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Programul de sprijin al micilor producători are ca scop susținerea și dezvoltarea mediului de afaceri prin consolidarea sectorului micilor producători, stimularea investițiilor în dezvoltarea produselor locale și sporirea accesului la finanțare în vederea dezvoltării afacerilor din industria prelucrătoare.</p> <p>Totodată, art. 12. alin. (3) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii stabilește întreprinderile care nu beneficiază de instrumente de susținere.</p> <p>De asemenea, pct. 20, subpct. 13) din proiectul Programului stabilește cheltuielile neeligibile și anume costuri pentru achiziția tehnicii agricole din contul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.</p>
6.	Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii (AIM) <i>(demersul nr. 41 din 22.04.2024)</i>	Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova (AIM), scoate în evidență următorul aspect unic la care dorește să atragă atenția și anume corelarea noțiunii de „mic producător” prevăzut la pct. 4 cu criteriile de eligibilitate stabilite la pct. 6 și 8: <ul style="list-style-type: none"> • Sintagma „persoană fizică care intenționează să înființeze o afacere sau întreprindere care desfășoară activitatea în industria prelucrătoare” (pct. 4) este în conflict cu sintagma „În cadrul Programului pot participa micii producători ce desfășoară activitatea antreprenorială pe teritoriul Republicii Moldova și activează minimum 12 luni până la data depunerii formularului la Program” (pct.8); • Sintagma „cât și micii producători care nu sunt înregistrați ca entități antreprenoriale, dar care pot demonstra prin documente confirmative activitatea și experiența, pentru ultimii doi ani [...]” (pct.8) reduce la zero scopul actului în sine, prin excluderea persoanelor fizice care intenționează să creeze o întreprindere nouă. Anume astfel de norme sunt numite bariere administrative și birocratice. 	<p>Se acceptă</p>

		<p>Suplimentar, lipsește mecanismul de punere la dispoziția autorității responsabile a documentelor suplimentare în cazul în care setul de acte / informații nu este complet sau există neclarități. Mai mult ca atât ar fi benefică existența unui mecanism de contestare a refuzului. În acest sens existența unei comisii care ar examina refuzurile oferite ar putea lua forma unei întemă a aceleiași autorități care examinează cererile micilor producători.</p>	<p>Se acceptă parțial Proiectul Programului prevede la pct. 19 că, Comitetul de finanțare și risc al IP ODA examinează rapoartele de evaluare a dosarelor solicitanților de suport din cadrul Programului și decide cu privire la acceptarea sau respingerea acestora.</p> <p>Implementarea Programului se realizează conform manualului operațional. În manualul operațional va fi stipulat mecanismul de depunere a contestațiilor de către solicitanții a căror proiecte investiționale au fost respinse, examinarea acestora și modalitățile de revizuire a deciziei după caz.</p>
--	--	---	--

Secretar de stat

Veronica ARPINTIN